

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
Αχαρνών 2, 10432 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331, Fax: 210-2124524

Αθήνα, 26/02/2021
Αριθμ. Πρωτ.: 102/27932

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/υση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Στήριξη του πτηνοτροφικού κλάδου»

ΣΧΕΤ: **Η Ερώτηση 3463/22-1-2021**

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσαν οι Βουλευτές **κ.κ. Δ. Μανωλάκου** και **Ν. Παπαναστάσης**, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Η Ηγεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων από την πρώτη στιγμή εμφάνισης των συνεπειών της πανδημίας λαμβάνει μέτρα στήριξης της πρωτογενούς παραγωγής της χώρας, σύμφωνα τόσο με το προσωρινό πλαίσιο λήψης μέτρων κρατικών ενισχύσεων για τη στήριξη της οικονομίας που θέσπισε η αριθ. C(2020)1863 final της 19.03.2020 Ανακοίνωση της Επιτροπής της Ε.Ε. όσο και με βάση τη δυνατότητα της περαιτέρω αξιοποίησης των διαθέσιμων πόρων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020 για την αντιμετώπιση της πανδημίας στον γεωργοκτηνοτροφικό τομέα, μετά από σχετική τροποποίηση τόσο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 όσο και του ΠΑΑ 2014-2020. Συγκεκριμένα:

Το προσωρινό πλαίσιο για τα μέτρα κρατικών ενισχύσεων

Λόγω των έκτακτων συνθηκών, που έχουν δημιουργηθεί από την εξάπλωση του κορωνοϊού, σύμφωνα με την αριθ. **C(2020) 1863 final / 19-03-2020 ανακοίνωση της Επιτροπής της ΕΕ, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει**¹, θεσπίστηκε προσωρινό πλαίσιο για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό να στηριχθεί η οικονομία κατά τη διάρκεια της έξαρσης της νόσου COVID-19 και καθορίστηκε το πλαίσιο, που θα επιτρέπει στα κράτη μέλη να στηρίζουν τις επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν δυσκολίες λόγω της έξαρσης της νόσου, διατηρώντας

¹ Η 5^η τροποποίηση του προσωρινού πλαισίου για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό να στηριχθεί η οικονομία κατά τη διάρκεια της τρέχουσας έξαρσης της νόσου COVID-19 δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε την 01/02/2021 (2021/C34/06)

παράλληλα την ακεραιότητα της εσωτερικής αγοράς της ΕΕ και εξασφαλίζοντας ισότιμους όρους ανταγωνισμού.

Τα σημαντικότερα σημεία του ανωτέρω πλαισίου έχουν ως εξής:

- Καθορίζονται κανόνες δυνάμει των οποίων κρίνονται ως συμβιβάσιμες με την εσωτερική αγορά οι κρατικές ενισχύσεις που θα χορηγηθούν προς αντιμετώπιση των συνεπειών των μέτρων που θα ληφθούν για τον κορωνοϊό.
- Οι ενισχύσεις αυτές δεν δύνανται να έχουν οριζόντιο χαρακτήρα και χρήζουν κοινοποίησης στην Επιτροπή, ενώ είναι σύμφωνες με την αρχή της αναλογικότητας.
- Ειδικότερα η συνολική ενίσχυση δεν υπερβαίνει τις 270.000 ευρώ ανά επιχείρηση που δραστηριοποιείται στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας ή τις 225.000 ευρώ ανά επιχείρηση που δραστηριοποιείται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων. Η ενίσχυση μπορεί να χορηγείται με τη μορφή άμεσων επιχορηγήσεων, φορολογικών πλεονεκτημάτων και πλεονεκτημάτων πληρωμών ή με άλλες μορφές όπως επιστρεπτές προκαταβολές, εγγυήσεις, δάνεια και ίδια κεφάλαια, με την προϋπόθεση ότι η συνολική ονομαστική αξία των εν λόγω μέτρων δεν υπερβαίνει το συνολικό ανώτατο όριο των 270.000 ευρώ ή των 225.000 ευρώ ανά επιχείρηση. Όλα τα αριθμητικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται είναι ακαθάριστα, δηλαδή προ της αφαίρεσης φόρων ή άλλης επιβάρυνσης.
- Ενισχύσεις στις επιχειρήσεις, που δραστηριοποιούνται στον τομέα της πρωτογενούς παραγωγής δεν πρέπει να καθορίζονται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των προϊόντων που διατίθενται στην αγορά.
- Όταν μία επιχείρηση δραστηριοποιείται σε διάφορους τομείς για τους οποίους ισχύουν διαφορετικά μέγιστα ποσά ενίσχυσης, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν με κατάλληλα μέσα ότι δεν γίνεται υπέρβαση του μέγιστου ποσού κάθε τομέα, καθώς και ότι δεν γίνεται υπέρβαση του μέγιστου ποσού αθροιστικά.

Είναι χαρακτηριστικό ότι μέχρι στιγμής έχουν διατεθεί 226.497.916,19 ευρώ για την στήριξη των πληγέντων κλάδων και συνεχίζεται η εξέταση των κρίσεων που ανακύπτουν, πάντα με αιτιολόγηση και με βάση τον δημοσιονομικό χώρο.

Στον τομέα της πτηνοτροφίας, η Εθνική Διεπαγγελματική Οργάνωση Πτηνοτροφίας (ΕΔΟΠτ) προκειμένου να αποδείξει την οικονομική ζημιά της, κατά την διάρκεια της πανδημίας, κατέθεσε στις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου, έρευνα – μελέτη που συνέταξε ο Τομέας του Management Consulting, Private Sector της ICAP σε συνεργασία με την DK Marketing και η οποία επιχειρεί να καταγράψει την πτώση του τζίρου.

Οι υπηρεσίες του ΥΠΑΑΤ επεξεργάζονται τόσο τα στοιχεία της έρευνας, όσο και τα στοιχεία που τεκμηριώνονται από το Σύστημα Ελέγχου «ARTEMIS» του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ στο οποίο, σύμφωνα με την Αριθμ. 1384/41923/2018 (ΦΕΚ 1127/Β/28-3-2018) Κοινή Υπουργική Απόφαση «Καθορισμός των αναγκαίων συμπληρωματικών μέτρων για την εφαρμογή των Κανονισμών 178/2002, 882/2004 και 1169/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και των Εκτελεστικών Κανονισμών 931/2011 και 1337/2013 της Επιτροπής, σχετικά με την ιχθυοαλιεία και την επισήμανση του κρέατος, καθώς και τη διενέργεια

επίσημων ελέγχων στην αγορά κρέατος», τα πτηνοσφαγεία είναι υποχρεωμένα να συμπληρώνουν το μηνιαίο βιβλίο σφαγών εντός των πρώτων πέντε (5) ημερολογιακών ημερών του επόμενου μήνα από τον μήνα που αναφέρεται το βιβλίο σφαγών (Άρθρο 5, παράγραφος 2,στ), ώστε να αποτυπώσουν την ακριβή απώλεια από την μείωση των σφαγών κατά την περίοδο της πανδημίας συγκρινόμενη με τις σφαγές του αντίστοιχου χρονικού διαστήματος προηγούμενων ετών.

Επίσης θα πρέπει να τεκμηριωθεί από τα στοιχεία που στέλνονται μηνιαία στην Ε.Ε., η ακριβής μείωση της τιμής παραγωγού ανά κιλό σφάγιου, συγκρινόμενη με τον Μ.Ο. των τιμών σφάγιου του αντίστοιχου χρονικού διαστήματος της προηγούμενης τριετίας. Ακόμη θα πρέπει να συνυπολογισθεί και η τυχόν μείωση του όγκου των εξαγωγών νεοσσών και πτηνών προς Χώρες της Ε.Ε. και κυρίως προς Τρίτες Χώρες από τα στοιχεία του συστήματος TRACES, που επεξεργάζεται η Γενική Διεύθυνση Κτηνιατρικής.

Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας και εφόσον τεκμηριωθεί η πραγματική απώλεια εισοδήματος ώστε να εγκριθεί το απαιτούμενο ποσό για την ενίσχυση του κλάδου από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα τεθεί υπ' όψιν της, η σχετική εισήγηση.

Επίσης, πρέπει να σημειωθεί ότι η Κυβέρνηση, στο πλαίσιο των συνεχών προσπάθειών που καταβάλλει για την ενίσχυση του πρωτογενούς τομέα, κατέστησε τους αγρότες κανονικού καθεστώτος δικαιούχους της Επισιτητικής Προκαταβολής του 4^{ου} και του 5^{ου} κύκλου. Οι αγρότες μπορούν να επωφεληθούν των ευνοϊκών όρων του προγράμματος για να καλύψουν τα έξοδα των καλλιεργητικών τους αναγκών στην τρέχουσα φάση αντιμετώπισης της πανδημίας.

Σημειωτέον ότι οι ως άνω ενισχύσεις είναι ακατάσχετες και αφορολόγητες σύμφωνα με το αρ.146 του ν.4764/2020 (Α' 256).

Στήριξη της κτηνοτροφίας με παρεμβάσεις στο κόστος των ζωοτροφών επί της αρχής

Αναφορικά με το ζήτημα των ζωοτροφών, επισημαίνεται ότι η στήριξη της κτηνοτροφίας, ως βασικής στρατηγικής επιλογής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, αποτυπώθηκε και στις εθνικές επιλογές που ελήφθησαν στο πλαίσιο της εφαρμογής της Κ.Γ.Π. 2015. Συγκεκριμένα, σε ότι αφορά στον πυλώνα 1 των Άμεσων Ενισχύσεων, αποφασίστηκε η στήριξη της κτηνοτροφίας με παρεμβάσεις στο κόστος των ζωοτροφών. Στην κατεύθυνση αυτή, εντάσσεται η επιλογή για χορήγηση συνδεδεμένης –με την παραγωγή– ενίσχυσης σε Πρωτεϊνούχα Κτηνοτροφικά Ψυχανθή και Σανοδοτικά Ψυχανθή (μηδική και τριφύλλι). Συγκεκριμένα, με στόχο τη μείωση του κόστους παραγωγής, η ελληνική κτηνοτροφία υποστηρίζεται με τη χορήγηση των ακόλουθων συνδεδεμένων ενισχύσεων:

- Συνδεδεμένη ενίσχυση στα Πρωτεϊνούχα Κτηνοτροφικά Ψυχανθή (καρποδοτικά), με προϋπολογισμό 6.684.367 ευρώ για το έτος ενίσχυσης 2020 που διαμορφώθηκε σε 78,55 ευρώ/ha και
- Συνδεδεμένη ενίσχυση στα πρωτεϊνούχα Σανοδοτικά Ψυχανθή, με προϋπολογισμό 25.256.552 ευρώ για το έτος ενίσχυσης 2020 που διαμορφώθηκε σε 126,23 ευρώ/ha.

Διαχείριση των προβλημάτων εμπορίας της παραγωγής

Καθ' όλη τη διάρκεια της πανδημίας, παρατηρείται συνεχόμενη πίεση στις τιμές παραγωγού των ζωικών προϊόντων, που οφείλεται στον περιορισμό της διάθεσης αυτών και των προϊόντων τους στην αγορά (εστίαση, τουρισμός, μαζικές συναθροίσεις π.χ. εμποροπανήγυρες, γάμοι κ.ά.).

Χαρακτηριστική, ήταν η παρέμβαση της υπογράφουσας, στο Άτυπο Συμβούλιο Υπουργών Γεωργίας και Αλιείας της Ε.Ε. τον Νοέμβριο 2020, όπου ζήτησε την επέκταση των πρωτοβουλιών και των μέτρων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την στήριξη των παραγωγών αγροτικών προϊόντων και το 2021, αναφέροντας χαρακτηριστικά: *«Όσον αφορά στον τομέα του κρέατος, θα ήθελα να σημειώσω ιδιαίτερα τον τομέα του χοίρειου κρέατος λόγω πτώσης της κατανάλωσης (...) Επιπροσθέτως, ανάγκη στήριξης δεν έχουν μόνο οι χοιροτρόφοι αλλά και ο τομέας των πουλερικών.»*

Η Ε.Ε. προχώρησε σε άνοιγμα του μέτρου της ιδιωτικής αποθεματοποίησης για τα τυριά, το βόειο και το αιγοπρόβειο κρέας, όχι όμως για τις άλλες κατηγορίες κρέατος.

Σε κάθε περίπτωση, η τιμή παραγωγού των κτηνοτροφικών προϊόντων, όπως είναι το κρέας και το γάλα, πρέπει να γίνει κατανοητό ότι τόσο στην ελληνική όσο και στην ευρωπαϊκή αγορά, διαμορφώνεται ελεύθερα με βάση την προσφορά και τη ζήτηση και δεν υπάρχει δυνατότητα κρατικής παρέμβασης στον καθορισμό της. Ωστόσο, ο έλεγχος της λειτουργίας του υγιούς ανταγωνισμού στην αγορά, τα φαινόμενα αισχροκέρδειας, αλλά και οι τυχόν εναρμονισμένες πρακτικές, αρμοδιότητας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, είναι υπό την παρακολούθηση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και, όπου απαιτείται, υπάρχει η κατάλληλη παρέμβαση.

Στο πλαίσιο της ενίσχυσης της διαπραγματευτικής δύναμης των Ελλήνων παραγωγών, έχει τεθεί σε τελική ευθεία πριν εισέλθει στην Ολομέλεια της Βουλής προς ψήφιση, το νομοσχέδιο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, το οποίο προβλέπει την «Ενσωμάτωση της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2019/633 σχετικά με τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές μεταξύ επιχειρήσεων στην αλυσίδα εφοδιασμού γεωργικών προϊόντων και τροφίμων».

Αναφέρεται ότι το σχέδιο νόμου τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση από τις 20 Νοεμβρίου έως την Παρασκευή 4 Δεκεμβρίου 2020. Η συγκεκριμένη νομοθετική πρωτοβουλία του Υπουργείου συνιστά ικανοποίηση της απαίτησης των Ελλήνων παραγωγών να υπάρξει μέριμνα από την πλευρά του Υπουργείου για την επί ίσοις όροις διαπραγματέυσή τους με τις εμπορικές αλυσίδες, με στόχο την ισχυροποίηση της θέσης τους.

Συγκεκριμένα, με το ως άνω προτεινόμενο νομοσχέδιο:

- Αποσαφηνίζονται οι όροι που οφείλουν να διέπουν τις συναλλαγές που πραγματοποιούνται μεταξύ των προμηθευτών των αγροτικών προϊόντων και των αγοραστών, εστιάζοντας στις εμπορικές πράξεις στις οποίες εμπλέκονται οι μεγάλες εφοδιαστικές αλυσίδες.

- Μειώνεται σημαντικά ο χρόνος εξόφλησης των παραγωγών ο οποίος καθορίζεται το ανώτερο σε 30 ημέρες για την πώληση ευαλλοίωτων αγροκτηνοτροφικών προϊόντων και σε 60 ημέρες για τα υπόλοιπα γεωργικά προϊόντα και τρόφιμα.
- Αντιμετωπίζεται η πρακτική της ανοιχτής τιμής που εφαρμόζεται στη χώρα μας και η οποία παραβιάζει τους κανόνες των καλών συναλλαγών.
- Ενσωματώνεται η παραπάνω Ευρωπαϊκή Οδηγία στο Εθνικό Δίκαιο με σκοπό την περαιτέρω εναρμόνισή του με το Ευρωπαϊκό Δίκαιο.

Στήριξη της πτηνοτροφίας μέσω του ΠΑΑ 2014-2020

Η πτηνοτροφία γενικά και κατ' επέκταση και η κρεοπαραγωγός πτηνοτροφία έχει ενταχθεί ως επιλέξιμη δραστηριότητα τόσο στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας (ΠΑΑ) 2014-2020 του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, όσο και στο πλαίσιο του Επενδυτικού Νόμου 4399/2016 «Θεσμικό πλαίσιο για τη σύσταση καθεστώτων ενισχύσεων ιδιωτικών επενδύσεων για την Περιφερειακή και οικονομική ανάπτυξη της χώρας- σύσταση αναπτυξιακού συμβουλίου και άλλες διατάξεις» του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

Ως εκ τούτου, κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο, μέσα από το ΠΑΑ 2014-2020, το οποίο αξιοποιεί τα κονδύλια του Πυλώνα II της ΚΑΠ, υλοποιούνται Μέτρα και Δράσεις από τα οποία μπορεί να επωφεληθεί ο κλάδος της πτηνοτροφίας.

Ενδεικτικά, αναφέρονται τα εξής υπομέτρα:

- Υπομέτρο 3.1 «Στήριξη για νέες συμμετοχές σε συστήματα ποιότητας»
- Υπομέτρο 4.1 «Επενδύσεις που βελτιώνουν τις συνολικές επιδόσεις του ενεργητικού (Σχέδια Βελτίωσης)»
- Υπομέτρο 6.1 «Εκκίνηση Επιχείρησης από Νέους Γεωργούς»
- Υπομέτρο 6.3 «Ανάπτυξη μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων»
- Μέτρο 9. «Σύσταση ομάδων και οργανώσεων παραγωγών στους τομείς της γεωργίας και της δασοκομίας»

Συμπερασματικά, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων εξετάζει ενδελεχώς τις επιπτώσεις και τις ασυμμετρίες που προκαλεί η υγειονομική κρίση στον πρωτογενή τομέα και στηρίζει εμπράκτως όλους όσους έχουν υποστεί αιτιολογημένα ζημιά από τα μέτρα αποτροπής εξάπλωσης της πανδημίας, παρεμβαίνοντας αποφασιστικά και ουσιαστικά με στοχευμένη λήψη μέτρων σε κάθε ζήτημα που τυχόν ανακύπτει.

Βασικός προσανατολισμός του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων παραμένει η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, η δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης, η αύξηση της προστιθέμενης αξίας και η εξωστρέφεια των αγροτικών προϊόντων της πατρίδας μας. Ιδιαίτερα, υπό την παρούσα συγκυρία, προτεραιότητα του Υπουργείου είναι η διασφάλιση της επισιτιστικής επάρκειας και η περιφρούρηση της διατροφικής ασφάλειας.

Τέλος, αρμόδιο να απαντήσει για τα θέματα που το αφορούν, είναι το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, προς το οποίο διαβιβάζεται ηλεκτρονικά η Ερώτηση 3463/22-1-2021 με το παρόν έγγραφο.

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΦΩΤΕΙΝΗ ΑΡΑΜΠΑΤΖΗ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

- 1.Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας (με ηλεκτρονική διαβίβαση)
-Γραφείο κ. Υπουργού
- 2.Υπουργείο Οικονομικών
- Γραφείο κ. Υπουργού
- 2.Βουλευτή κα Δ. Μανωλάκου
- 3.Βουλευτή κ. Ν. Παπαναστάση